

VERTAUKSIA, OSA 1

Teams-kokous
12.10.2026

Luukas

18:1-8

1. Ja hän puhui heille vertauksen siitä, että heidän tuli aina rukoilla eikä väsyä.
2. Hän sanoi: "Eräässä kaupungissa oli tuomari, joka ei peljännyt Jumalaa eikä hävennyt ihmisiä.
3. Ja siinä kaupungissa oli leskivaimo, joka vähän väliä tuli hänen luoksensa ja sanoi: 'Auta minut oikeuteeni riitapuoltani vastaan'.
4. Mutta pitkään aikaan hän ei tahtonut. Vaan sitten hän sanoi mielessään: 'Vaikka en pelkää Jumalaa enkä häpeä ihmisiä,
5. niin kuitenkin, koska tämä leski tuottaa minulle vaivaa, minä autan hänet oikeuteensa, ettei hän lopulta tulisi ja kävisi minun silmilleni'."
6. Niin Herra sanoi: "Kuulkaa, mitä tuo väärä tuomari sanoo!
7. Eikö sitten Jumala toimittaisi oikeutta valituillensa, jotka häntä yötä päivää avuksi huutavat, ja viivyttäisikö hän heiltä apuansa?
8. Minä sanon teille: hän toimittaa heille oikeuden pian. Kuitenkin, kun Ihmisen Poika tulee, löytäneekö hän uskoa maan päältä?"

Kielikuvat

- Vertaus on kielikuva
- Kielikuva on tarkoituksellinen poikkeama sanan tavallisesta merkityksestä, paikasta tai käyttötavasta
- Kielikuvan tehtävänä on kiinnittää lukijan huomio korostamalla käsiteltävää asiaa
- E.W. Bullinger on tunnistanut Raamatusta 217 erilaista kielikuvaa
 - Nykyisin metaforaa lähes synonyyminä sanalle kielikuva
 - Suomenkielessä tuttuja ovat idiomi ("olla jäniksen selässä"), simile (eli rinnastus "kuin"), metafora ("minä olen maailman valkeus) tai allegoria (laajennettu tai pidennetty metafora, esim Johannes 10:1-16 lammastarha, paimen)

Vertaus

- Vertaus on yksi tunnistetuista kielikuvista
- Vertauksella on yksi pääkohta, yksi keskeinen opetettava asia.
- Kaikille yksityiskohdille ei pidä hakea vastinetta
 - Allegoriassa sen sijaan näin saattaa olla

Miksi Jeesus käytti vertauksia?

Matteus 13:10–17

10. Niin hänen opetuslapsensa tulivat ja sanoivat hänelle: "Minkätähden sinä puhut heille vertauksilla?"

11. Hän vastasi ja sanoi: "Sentähden, että teidän on annettu tuntea taivasten valtakunnan salaisuudet, mutta heidän ei ole annettu.

12. Sillä sille, jolla on, annetaan, ja hänellä on oleva yltäkyllin; mutta siltä, jolla ei ole, otetaan pois sekin, mikä hänellä on.

13. Sentähden minä puhun heille vertauksilla, että he näkevin silmin eivät näe ja kuulevin korvin eivät kuule, eivätkä ymmärrä.

Miksi Jeesus käytti vertauksia?

Matteus 13:10–17

14. Ja heissä käy toteen Esaiaan ennustus, joka sanoo: 'Kuulemalla kuulkaa, älkääkä ymmärtäkö, ja näkemällä nähkää, älkääkä käsittäkö.

15. Sillä paatunut on tämän kansan sydän, ja korvillaan he työläästi kuulevat, ja silmänsä he ovat ummistaneet, etteivät he näkisi silmillään, eivät kuulisi korvillaan, eivät ymmärtäisi sydämellään eivätkä kääntyisi ja etten minä heitä parantaisi.

'16. Mutta autuaat ovat teidän silmänne, koska ne näkevät, ja teidän korvanne, koska ne kuulevat.

17. Sillä totisesti minä sanon teille: monet profeetat ja vanhurskaat ovat halunneet nähdä, mitä te näette, eivätkä ole nähneet, ja kuulla, mitä te kuulette, eivätkä ole kuulleet.

Vertauksien tutkiminen

- Vertauksia tutkittaessa on ymmärrettävä sen asiayhteys
 - Erityisesti kenelle vertaus puhuttiin
- Orientalismien tunnistaminen

Luukas

18:1-8

1. Ja hän puhui heille vertauksen siitä, että heidän tuli aina rukoilla eikä väsyä.
2. Hän sanoi: "Eräässä kaupungissa oli tuomari, joka ei peljännyt Jumalaa eikä hävennyt ihmisiä.
3. Ja siinä kaupungissa oli leskivaimo, joka vähän väliä tuli hänen luoksensa ja sanoi: 'Auta minut oikeuteeni riitapuoltani vastaan'.
4. Mutta pitkään aikaan hän ei tahtonut. Vaan sitten hän sanoi mielessään: 'Vaikka en pelkää Jumalaa enkä häpeä ihmisiä,
5. niin kuitenkin, koska tämä leski tuottaa minulle vaivaa, minä autan hänet oikeuteensa, ettei hän lopulta tulisi ja kävisi minun silmilleni'."
6. Niin Herra sanoi: "Kuulkaa, mitä tuo väärä tuomari sanoo!
7. Eikö sitten Jumala toimittaisi oikeutta valituillensa, jotka häntä yötä päivää avuksi huutavat, ja viivyttäisikö hän heiltä apuansa?
8. Minä sanon teille: hän toimittaa heille oikeuden pian. Kuitenkin, kun Ihmisen Poika tulee, löytäneekö hän uskoa maan päältä?"

Oikeuden jakaminen

1. Vanhimmat portilla

- **Joosua 20:4**

4. Ja kun joku pakenee johonkin näistä kaupungeista, pysähtyköön hän kaupungin portin ovelle ja kertokoon asiansa sen kaupungin vanhimmille; he korjatkoot hänet luoksensa kaupunkiin ja antakoot hänelle paikan, jossa hän saa asua heidän luonansa.

- Valittiin lähiseudun asukkaiden joukosta
- Mahdollisesti menettivät asemansa

Oikeuden jakaminen

2. Riidanratkaisija

- **Job 9:33**

33. Ei ole meillä riidanratkaisijaa, joka laskisi kätensä meidän molempien päälle

- Ei virallinen oikeudenjakaja tai lain tulkitsija
- Toimi molempien osapuolien hyväksymänä välimiehenä

Oikeuden jakaminen

3. Tuomarit

- Edustivat virallista valtaa (esim. Rooman valtakunta)
- Hallinnon asettamia, ei kansan valitsemia
- Päätöksiin pystyi vaikuttamaan:
 - Lahjomalla
 - Vaikutusvaltaisilla suhteilla
 - Sitkeästi vaivaamalla

Luukas

18:1-8

1. Ja hän puhui heille vertauksen siitä, että heidän tuli aina rukoilla eikä väsyä.
2. Hän sanoi: "Eräässä kaupungissa oli tuomari, joka ei peljännyt Jumalaa eikä hävennyt ihmisiä.
3. Ja siinä kaupungissa oli leskivaimo, joka vähän väliä tuli hänen luoksensa ja sanoi: 'Auta minut oikeuteeni riitapuoltani vastaan'.
4. Mutta pitkään aikaan hän ei tahtonut. Vaan sitten hän sanoi mielessään: 'Vaikka en pelkää Jumalaa enkä häpeä ihmisiä,
5. niin kuitenkin, koska tämä leski tuottaa minulle vaivaa, minä autan hänet oikeuteensa, ettei hän lopulta tulisi ja kävisi minun silmilleni'."
6. Niin Herra sanoi: "Kuulkaa, mitä tuo väärä tuomari sanoo!
7. Eikö sitten Jumala toimittaisi oikeutta valituillensa, jotka häntä yötä päivää avuksi huutavat, ja viivyttäisikö hän heiltä apuansa?
8. Minä sanon teille: hän toimittaa heille oikeuden pian. Kuitenkin, kun Ihmisen Poika tulee, löytäneekö hän uskoa maan päältä?"

Leskivaimo

5 Mooses 10:17 ja 18

17. Sillä Herra, teidän Jumalanne, on jumalain Jumala ja herrain Herra, suuri, voimallinen ja peljättävä Jumala, joka ei katso henkilöön eikä ota lahjusta,

18. joka hankkii orvolle ja leskelle oikeuden ja joka rakastaa muukalaista ja antaa hänelle ruuan ja vaatteen.

Vertauksen ymmärtäminen

- Vertauksen tarkoitus on jakeessa 1:
1. Ja hän puhui heille vertauksen siitä, että **heidän tuli aina rukoilla eikä väsyä.**
- Kertomuksessa kaksi nimettyä henkilöä ja kolmas osapuoli:
 - Väärä tuomari
 - Leskivaimo
 - Leskivaimon riitapuoli
- Jumala ei ole väärä tuomari
- Leskivaimon riitapuolta ei nimetä
- Vertaus on puhuttu, että heidän tuli aina rukoilla eikä väsyä (lannistua tai antaa periksi).

*Ja hän puhui heille
vertauksen siitä, että heidän
tuli aina rukoilla eikä väsyä.*

Luukas 18:1
